

Scenariusz lekcji języka polskiego Temat: Teza, argument, przykład... Piszemy rozprawkę

Autor: Grzegorz Piątas

Typ szkoły i poziom: klasa VIII SP

Cel główny:

- Kształcenie umiejętności redagowania wyводу argumentacyjnego

Cele operacyjne:

Uczeń:

- formułuje tezę,
- formułuje argumenty i ilustruje je odpowiednimi przykładami z historii, literatury lub filmu,
- dobiera materiał adekwatny do tematu pracy,
- selekcjonuje, hierarchizuje i organizuje materiał,
- swoje pomysły przedstawia w formie mapy myśli,
- współpracuje z innymi uczniami w zespole.

Metody i formy:

praca w grupach; rozmowa kierowana, mapa myśli, burza mózgów, dyskusja

Środki dydaktyczne, pomoce: arkusze papieru A1 (lub większe), pisaki, tablica, tablica korkowa.

Czas trwania zajęć: 90 min.

TOK LEKCJI

Lekcja 1.

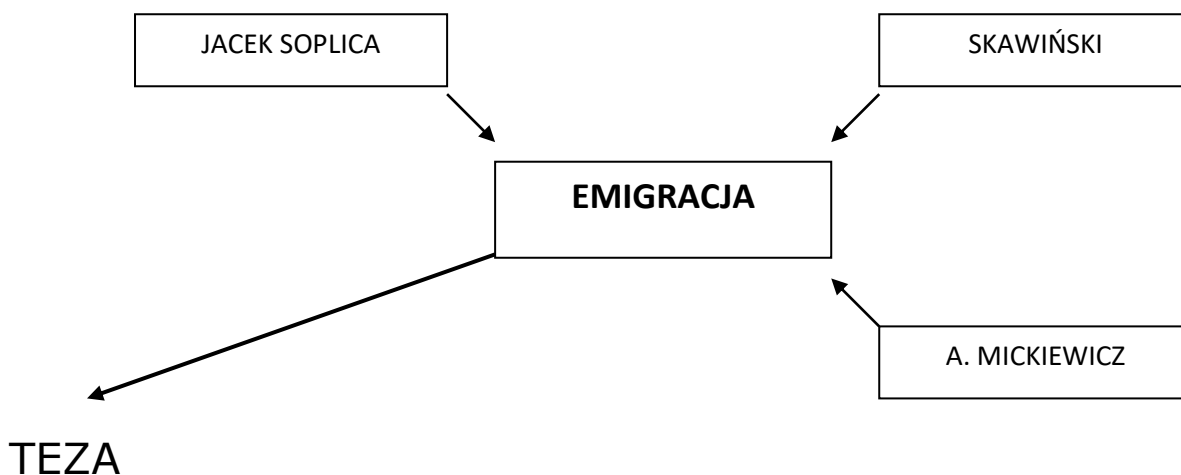
Faza wprowadzająca:

1. Sprawy organizacyjno-porządkowe: powitanie, sprawdzenie obecności, przedstawienie celów lekcji, zapisanie tematu na tablicy.
2. Nauczyciel przypomina wprowadzone na wcześniejszych lekcjach terminy: *teza, hipoteza, argument, przykład, dowód*.
3. Prowadzący zajęcia zapisuje na tablicy tezę: *Wyprawa, wędrówka, tułaczka... - podróż niejedno ma imię*.
4. Nauczyciel prosi uczniów, by przemyśleli zapisaną na tablicy tezę, a następnie uzasadnili jej trafność, odwołując się do przykładów z literatury, filmu lub historii.

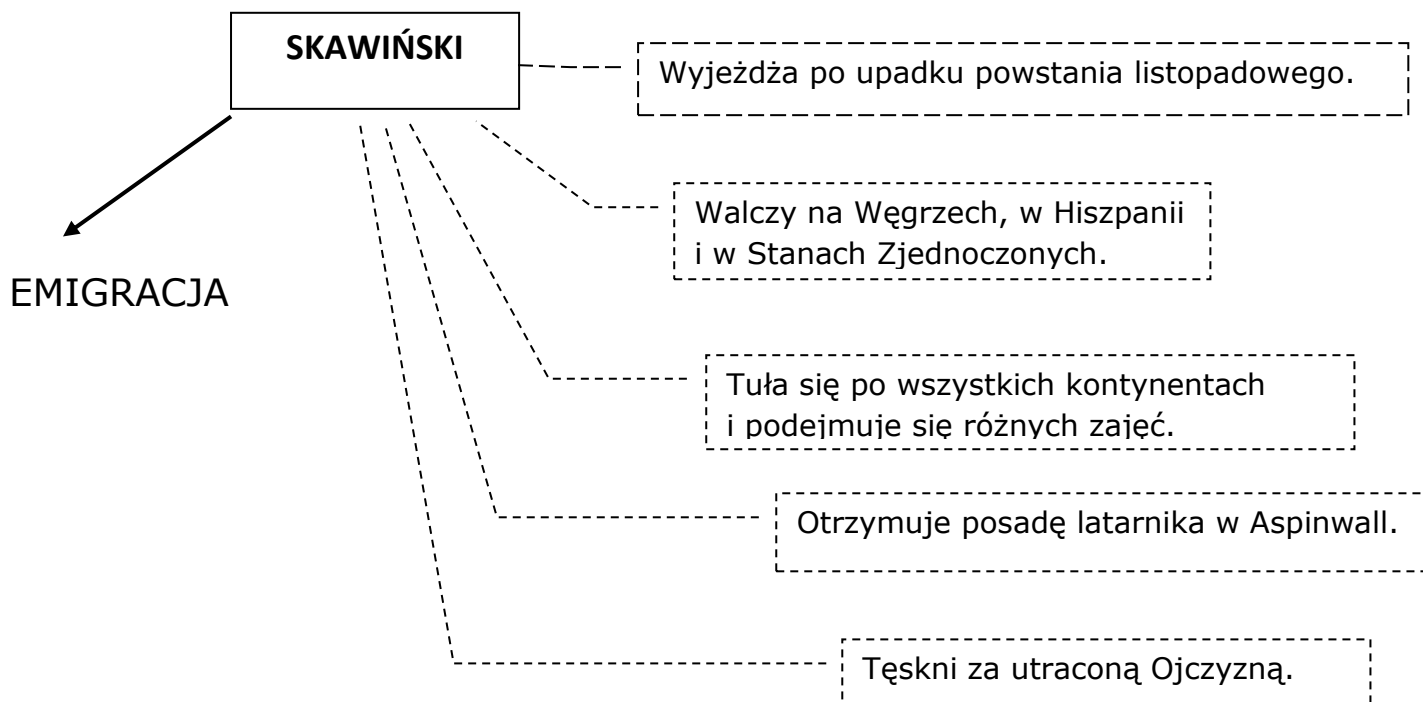
5. Burza mózgów. Uczniowie przedstawiają znane im różne formy podróżowania. Nauczyciel wszystkie skojarzenia zapisuje na tablicy, tworząc pierwsze piętro mapy myśli.

6. Nauczyciel wybiera jedną z propozycji uczniów i prosi ich, by podali ilustrujące ją przykłady postaci literackich, filmowych lub historycznych. (Piętra 2. - wybrane skojarzenie (argument) – i 3. - przykłady). Na przykład, rozwijając gałąź „Emigracja”, podaje przykłady znanych mu emigrantów (Skawińskiego, Sopllicę, Mickiewicza).

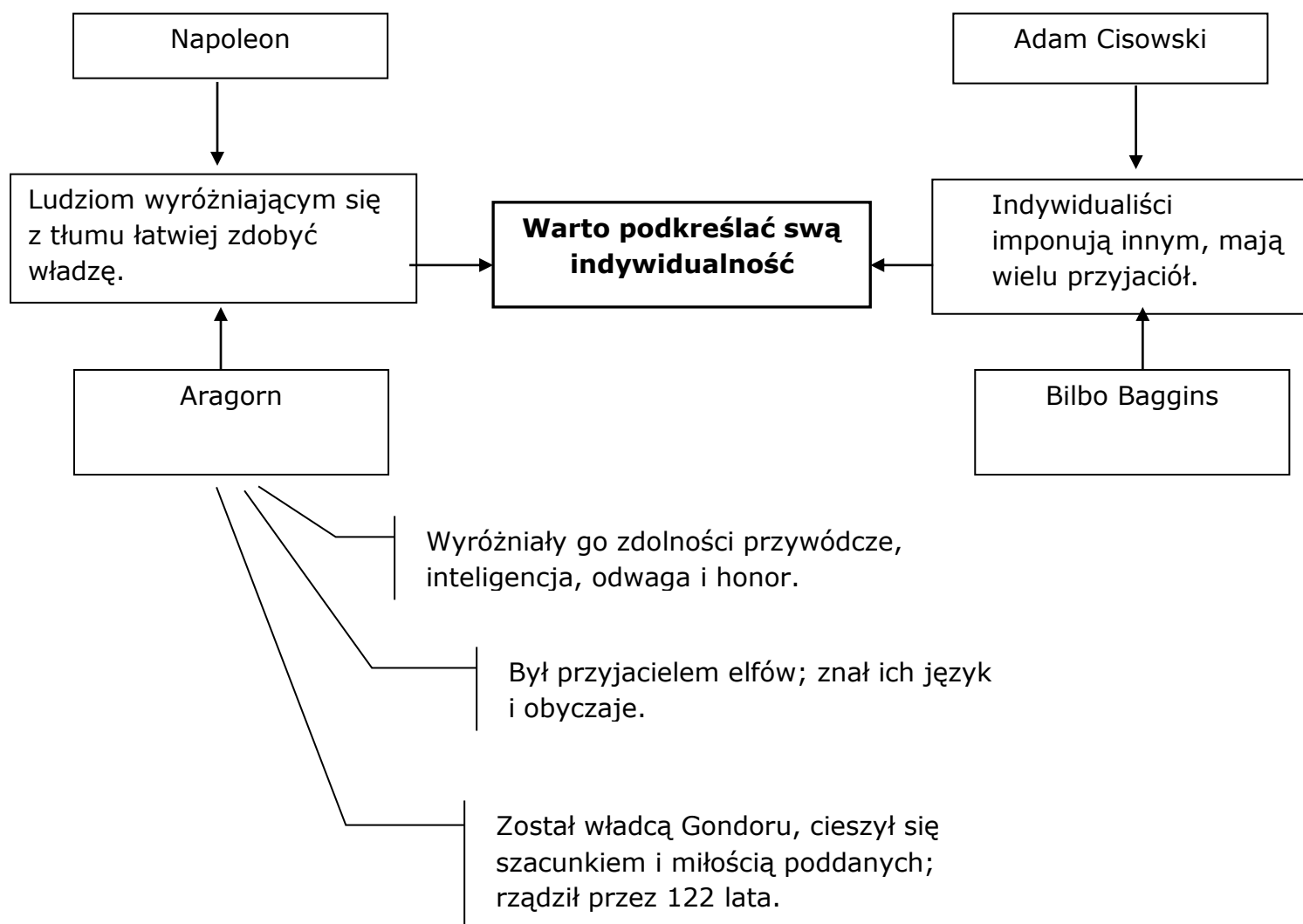

7. Nauczyciel zwraca uwagę uczniów, że poszczególne argumenty oraz ilustrujące je przykłady tworzą na mapie osobne gałęzie, które mogą być dalej rozbudowywane. (Piętra 3. i 4.: wybrany przykład i dowody potwierdzające, że był emigrantem.)

8. Nauczyciel omawia strukturę powstałej mapy, podkreśla hierarchiczny charakter jej budowy. Zwraca uwagę na kolejno następujące po sobie piętra: tezę, argumenty, przykłady postaci, informacje na temat przywołanych bohaterów (dowody).
9. Nauczyciel dzieli klasę na grupy, a następnie rozdaje kartki zawierające polecenie:

Przemyślcie zagadnienie: „Podkreślać swą indywidualność czy nie wyróżniać się z tłumu?” Stwórzcie mapę myśli. W jej centralnym punkcie zapiszcie tezę, opracujcie co najmniej dwa argumenty, które będą potwierdzały jej słuszność; zilustrujcie je przykładami z życia, historii, filmu lub literatury. Czas: 30 minut. Powodzenia!
10. Uczniowie pracując w grupach, rysują mapy na arkuszach papieru formatu A1 (lub większych).
11. Sprawozdawcy prezentują opracowane w grupach mapy myśli. Zawieszają narysowane przez siebie mapy na tablicy korkowej i omawiają po kolei rozwinięte przez zespoły gałęzie. Ważne, by podczas prezentacji używali terminów:
 - *teza* (dla piętra pierwszego),
 - *argumenty* (dla piętra drugiego),
 - *przykłady* (dla kolejnych pięter).

12. Dyskusja na temat zaprezentowanego materiału.

13. Podsumowanie lekcji. Przypomnienie najważniejszych zasad tworzenia dłuższych form wypowiedzi. Zwrócenie uwagi uczniów, że na podstawie poszczególnych gałęzi mapy będą budować kolejne akapity rozwinięcia rozprawki. (Uczniowie powinni pracować wg zasady: 1 gałąź mapy = 1 akapit wypracowania!)

Zadanie domowe (do wyboru)

1. Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem: „Podróże kształcą”? Stwórz mapę myśli. W jej centralnym punkcie zapisz tezę, opracuj co najmniej trzy argumenty, które będą potwierdzały jej słuszność. Zilustruj je przykładami z historii, filmu lub literatury.

2. „Podróże kształcą”. Napisz rozprawkę, w której ustosunkujesz się do tej opinii. Argumentując swe stanowisko, odwołaj się do znanych Ci postaci literackich, filmowych lub historycznych. Twoja praca powinna zawierać co najmniej 200 słów.

Bibliografia:

Buehl Doug, *Strategie aktywnego nauczania, czyli jak efektywnie nauczać i skutecznie uczyć się*, Kraków 2004
Buzan Tony, *Mapy myśli*, Łódź 2007
Buzan Tony, *Mapy twoich myśli*, Łódź 2014

Uwagi do sposobu realizacji:

Lekcja ma na celu kształcenie umiejętności konstruowania przejrzystego wywodu argumentacyjnego, zatem można ją przeprowadzić wyłącznie z uczniami, którzy poznali już podstawowe zasady konstruowania rozprawki, potrafią zastosować właściwy język i styl, mają za sobą pierwsze próby redagowania tego typu wypowiedzi pisemnych.

Podczas zajęć wykorzystano metodę mindmappingu. Uczniowie tworzą własne schematy graficzne, w których zamieszczają nie tylko interesujące ich zagadnienia, ale także definiują zachodzące między nimi związki. Aby lekcja przebiegała płynnie, zarówno prowadzący lekcję polonista, jak i jego podopieczni powinni znać podstawowe zasady konstruowania tego typu strukturalnych rysunków. Niezbędne informacje można znaleźć w książkach podanych w bibliografii.

Polecenie dla grup

*Przemyślcie zagadnienie: „Podkreślać swą indywidualność czy nie wyróżniać się z tłumu?”
Stwórzcie mapę myśli. W jej centralnym punkcie zapiszcie tezę, opracujcie co najmniej dwa argumenty, które będą potwierdzały jej słuszność, zilustrujcie je przykładami z życia, historii, filmu lub literatury. Czas: 30 minut. Powodzenia!*

*Przemyślcie zagadnienie: „Podkreślać swą indywidualność czy nie wyróżniać się z tłumu?”
Stwórzcie mapę myśli. W jej centralnym punkcie zapiszcie tezę, opracujcie co najmniej dwa argumenty, które będą potwierdzały jej słuszność, zilustrujcie je przykładami z życia, historii, filmu lub literatury. Czas: 30 minut. Powodzenia!*

*Przemyślcie zagadnienie: „Podkreślać swą indywidualność czy nie wyróżniać się z tłumu?”
Stwórzcie mapę myśli. W jej centralnym punkcie zapiszcie tezę, opracujcie co najmniej dwa argumenty, które będą potwierdzały jej słuszność, zilustrujcie je przykładami z życia, historii, filmu lub literatury. Czas: 30 minut. Powodzenia!*

*Przemyślcie zagadnienie: „Podkreślać swą indywidualność czy nie wyróżniać się z tłumu?”
Stwórzcie mapę myśli. W jej centralnym punkcie zapiszcie tezę, opracujcie co najmniej dwa argumenty, które będą potwierdzały jej słuszność, zilustrujcie je przykładami z życia, historii, filmu lub literatury. Czas: 30 minut. Powodzenia!*

*Przemyślcie zagadnienie: „Podkreślać swą indywidualność czy nie wyróżniać się z tłumu?”
Stwórzcie mapę myśli. W jej centralnym punkcie zapiszcie tezę, opracujcie co najmniej dwa argumenty, które będą potwierdzały jej słuszność, zilustrujcie je przykładami z życia, historii, filmu lub literatury. Czas: 30 minut. Powodzenia!*

*Przemyślcie zagadnienie: „Podkreślać swą indywidualność czy nie wyróżniać się z tłumu?”
Stwórzcie mapę myśli. W jej centralnym punkcie zapiszcie tezę, opracujcie co najmniej dwa argumenty, które będą potwierdzały jej słuszność, zilustrujcie je przykładami z życia, historii, filmu lub literatury. Czas: 30 minut. Powodzenia!*